

Soumrak „klasických“ edic?

Diplomatáře, registáře a aktuální problémy edičního zpřístupňování pramenů listinného charakteru ze 14.–19. století

Organizátoři:

Historický ústav AV ČR,
Filozofická fakulta Univerzity Karlovy,
Filozofická fakulta Univerzity Jana
Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem

Datum a místo konání:

4.–5. listopadu 2021,
velký přednáškový sál HÚ/ÚTAM,
Prosecká 809/76, 190 00 Praha 9

Institucionálně různě zaštitěná editorská kolokvia, která se uskutečnila v posledních desetiletích, byla přednostně věnována způsobům přepisu středověkých a (či) novověkých textů. Škála otázek, které před editory staví zpřístupňování písemných pramenů, se ovšem ani zdaleka neomezuje na samotnou problematiku transkripčních zásad. Vedle primárně filologické roviny práce s vydávanými dokumenty jsou editoři konfrontováni s celou řadou dalších obtíží metodického a „technického“ rázu, bezprostředně souvisejících s charakterem zpracovávaných pramenů. Právě na takové otázky se zaměří připravovaná série pracovních setkání věnovaných výměně zkušeností a názorů týkajících se ediční práce s materiálem z období 14.–19. století. V rámci každého workshopu bude věnována pozornost konkrétnímu úže vymezenému typu, respektive skupině pozdně středověkých a novověkých pramenů (listinám, epistolografickým pramenům, úředním knihám, narativním textům, sériovým pramenům aj.).

První z těchto pracovních setkání se zaměří na prameny listinného charakteru. Od výchozích otázek, jak se v období pozdního středověku a novověku proměňují samotné listiny, v čem jsou v kontextu jiných kategorií písemných pramenů specifické z hlediska soustředěné ediční práce a jaký smysl dnes mají tradiční formy jejich zpřístupňování (diplomatáře a registáře), se odvíjejí četné podněty k diskusi. Mimo jiné jde o tematický, chronologický nebo jinak definovaný záběr projektů zaměřených na listinný materiál z období 14.–19. století (s ohledem na nárůst množství dochovaných písemností zde nabývá na významu otázka selektivního zpřístupňování dokumentů) či o využitelnost starších vydavatelských počinů, které již namnoze nevyhovují aktuálně kladeným nárokům na vědecké edice. Další důležité otázky vyvstávají v souvislosti s uplatňováním paleografických analýz pozdně středověkých a novověkých listin a s rekonstruováním úředního procesu vzniku těchto dokumentů. Za pozornost však stojí také možnosti a limity přípravy textověkritického aparátu, jakož i různé přístupy ke zpracování rejstříků. Stále aktuální je rovněž uvažování o roli klasických edic na jedné straně a digitálního zpřístupňování pramenů na straně druhé, případně o perspektivách propojení tradičních a nových technologií v konkrétních projektech.

Zájemce o aktivní účast na pracovním setkání prosíme, aby nejpozději do 31. března 2021 zaslali název a krátký abstrakt svého vystoupení (cca 300–600 znaků) na e-mailovou adresu: sterneck@hiu.cas.cz. Organizátoři si vyhrazují právo výběru příspěvků.

Písemné verze příspěvků budou v návaznosti na lektorské řízení publikovány.

Za organizátory:

Mgr. Tomáš Sterneck, Ph.D.

Doc. PhDr. Ivana Ebelová, CSc.

Mgr. Tomáš Velička, Ph.D.